

Het volume van de industriële produktie was in december 1985, voor seizoeninvloeden gecorrigeerd, 3% lager dan in november. In 1985 lag de bedrijvigheid in de industrie gemiddeld 2% hoger dan in 1984. Dit cijfer blijft ver achter bij de stijging van 6% in 1984. In de loop van 1985 namen de groeipercentages per kwartaal voortdurend af. Uit de conjunctuurtest over december bleek dat de ondernemers in de industrie minder optimistisch waren met betrekking tot de buitenlandse afzet dan in september. De bezettingsgraad lag in december op hetzelfde niveau als in september.

De invoer van goederen, gecorrigeerd voor prijsveranderingen, steeg in december met 7% in vergelijking met dezelfde maand in 1984. De uitvoer nam sterker toe: 11%. Gemiddeld over het hele jaar is de invoer meer gestegen dan de uitvoer (6% respectievelijk 5%). Het volume van de binnenlandse consumptie nam in december met 1% toe ten opzichte van dezelfde maand van 1984. De stijging in het vierde kwartaal kwam daarmee op 3% en de jaarmutatatie op 1%. In het derde kwartaal namen de bruto investeringen met 6% toe in vergelijking met hetzelfde kwartaal van 1984. Met name de investeringen in de nijverheid stegen fors.

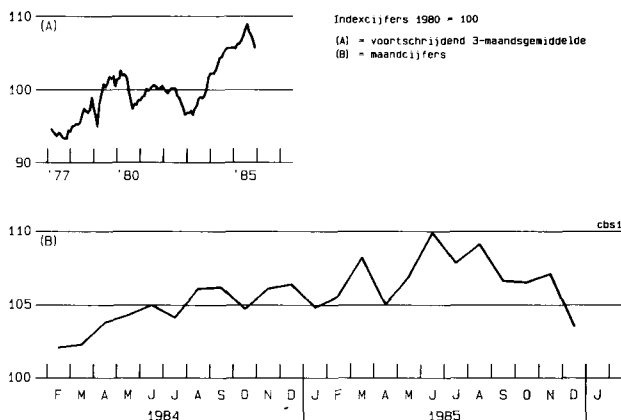
In december verbeterde de ruilvoet opnieuw. De invoerprijzen lagen niet minder dan 5% onder het niveau van één jaar eerder; de daling bij de uitvoerprijzen was geringer (-2%). Het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie van januari lag 0,4% onder dat van december. Vergeleken met januari 1985 stegen de consumptieprijzen met 1,3%.

Het voor seizoeninvloeden gecorrigeerde aantal werklozen nam tussen eind december en eind januari met 1 800 toe. Het was de eerste stijging na een periode van voortdurende daling die in juli 1985 begon.

Dit blijkt uit cijfers die medio februari 1986 beschikbaar waren.

Het volume van de industriële produktie was in december, voor seizoeninvloeden gecorrigeerd, 3% lager dan in november. Voor het hele jaar 1985 kwam de produktiegroei in de industrie uit op 2%. In de focus wordt nader ingegaan op de produktie-ontwikkeling in 1985.

Produktie industrie (volume - seizoengecorrigeerd)

In de conjunctuurtest over december gaven de ondernemers in de industrie aan dat de orderpositie ten opzichte van november licht is verbeterd. De beoordeling van de orderontvangsten en die van de voorraad eindprodukten veranderden nagenoeg niet. Uit de kwartaalvragen bleek dat, vergeleken met de maand september, de bezettingsgraad

in december in de industrie gelijk bleef. Er was echter wel sprake van een forse daling van het optimisme met betrekking tot de buitenlandse afzet. Het percentage ondernemers dat een toename van de buitenlandse afzet verwachtte, daalde van 31 in september naar 24 in december. Een afnemning werd voorzien door 12% van de ondernemers in september tegen 20% in december.

De invoer van goederen, gecorrigeerd voor prijsveranderingen, lag in december op een niveau dat 7% hoger was dan in dezelfde maand van 1984. Voor het vierde kwartaal resulteerde een groei van 5%. Deze volumestijging ging gepaard met dalende invoerprijzen; de waardetoeename in het vierde kwartaal bedroeg slechts 1%.

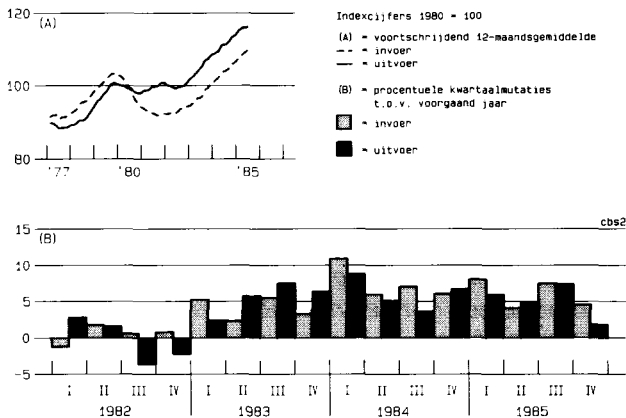
Het volume van de uitvoer van goederen steeg in december met 11% ten opzichte van de overeenkomstige maand van 1984. De grote toename in december overtrof de daling in de twee voorafgaande maanden, zodat ook in het vierde kwartaal een stijging van de export kon worden geregistreerd (2%). Deze stijging was echter wel veel geringer dan die welke in de eerste drie kwartalen werd gemeten. In het hele jaar 1985 groeide het volume van de invoer iets meer dan dat van de uitvoer (resp. 6% en 5%).

Het volume van de binnenlandse consumptieve bestedingen van gezinnen lag in december 1% hoger dan in dezelfde maand van 1984. Met name de aankopen van duurzame consumptiegoederen (vooral personenauto's) stegen sterk. De consumptiegroei in het vierde kwartaal kwam hiermee op 3% en het jaarcijfer van 1985 op 1%. De binnenlandse consumptieve bestedingen wijken af van de totale consumptieve bestedingen, omdat hierin de consumptie door

Verbeterde cijfers worden niet als zodanig aangemerkt.

* Samengesteld door de hoofdafdeling Nationale rekeningen van het CBS.

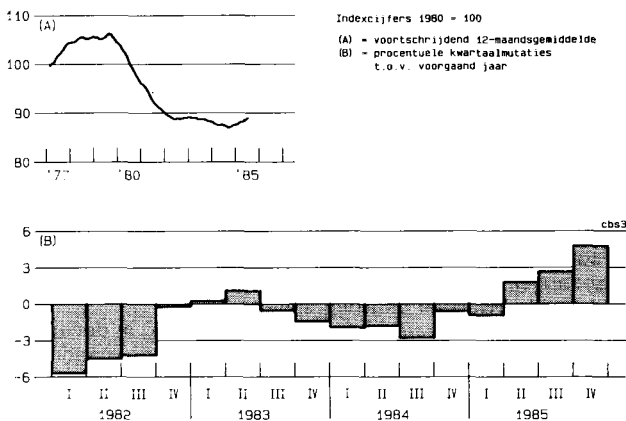
In- en uitvoer van goederen (volume)

buitenlanders in Nederland wel en die door Nederlanders in het buitenland niet begrepen is. De totale consumptie steeg in 1985 met bijna 1,5%.

Het binnenlandse consumptievolume, dat in 1984 nog daalde, ontwikkelde zich in de loop van 1985 positief. In het eerste kwartaal was er sprake van een nagenoeg gelijk blijvend niveau, gevolgd door een toename van 1% in het tweede en het derde kwartaal. Met de drie procent groei in het vierde kwartaal wordt de stijgende trend versterkt voortgezet. In het vierde kwartaal namen de bestedingen van alle drie onderscheiden categorieën toe (t.o.v. de overeenkomstige periode van 1984). Ook bij deze kwartaalvergelijking deed zich de grootste toename voor bij de duurzame consumptiegoederen (5%). Bij de voedings- en genotmiddelen en bij de overige goederen en diensten bedroeg de stijging 2%.

Consumptie duurzame goederen (volume)

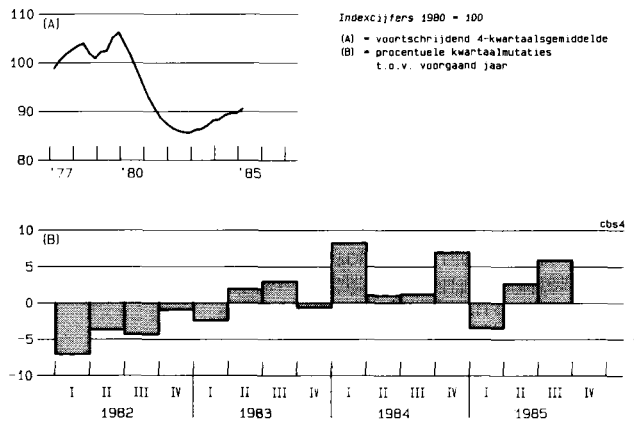
Evenals bij de consumptieve bestedingen is er ook bij het *consumentenvertrouwen* sprake van een stijgende tendens. Dit blijkt uit de driemaandelijke conjunctuurenquête onder consumenten, waarvan de meest recente uitkomsten betrekking hebben op januari 1986. Het consumentenvertrouwen wordt berekend als het rekenkundig gemiddelde van het saldo van de positieve en negatieve antwoorden (in procenten van het totaal) op een vijftal vragen. Deze vragen hebben betrekking op de algemene economische situatie en op de financiële situatie van het huishouden van de geënquêteerde. In januari 1985 werden, gemiddeld over de vijf vragen, nog 7% meer negatieve dan positieve antwoorden gemeten. In oktober vorig jaar was er sprake van een positief saldo van 3%. Bij de laatste enquête, in januari 1986, is dit saldo verder gestegen tot 12%. Tussen oktober

1985 en januari 1986 deden zich de grootste verschuivingen voor bij de vragen die betrekking hebben op de algemene economische situatie. Ook ten aanzien van de werkloosheid toonden de consumenten zich optimistischer. In januari verwachtte nog 17% een stijging in de komende 12 maanden tegen 26% in oktober. Een daling van de werkloosheid voorzag 42%; in oktober was dit percentage 32.

Het volume van de totale *bruto investeringen* in vaste activa lag in het derde kwartaal 6% boven het overeenkomstige kwartaal van 1984. Voor de sector bedrijven werd hetzelfde percentage geregistreerd, terwijl de stijging van de overheidsinvesteringen iets kleiner was (5%). Binnen de sector bedrijven was het vooral de nijverheid waar de investeringen groeiden (12%).

Onderscheiden naar type activa gaven de investeringen zeer uiteenlopende ontwikkelingen te zien. De investeringen in machines en overige uitrustingsstukken stegen voor het zevende achtereenvolgende kwartaal fors (11%). Ook bij de vervoermiddelen werd een sterke stijging gemeten (14%). De investeringen in wegvervoermiddelen (zoals personen- en vrachtauto's) namen zelfs met 24% toe. Ondanks een lichte daling bij de woningbouw, nam de totale nieuwbouw met 1% toe.

Investeringen in vaste activa (volume) totaal

Het *prijnsindexcijfer van de gezinsconsumptie* van januari lag 0,4% onder dat van december 1985; vergeleken met januari 1985 was er sprake van een stijging van 1,3%.

De *in- en uitvoerprijzen* lagen in december opnieuw onder die van de overeenkomstige maand van 1984. De daling bedroeg ruim 5% voor de invoerprijzen en bijna 2% voor de uitvoerprijzen. De ruilvoet verbeterde hierdoor opnieuw.

Het voor seizoeninvloeden gecorrigeerde aantal *geregistreerde werklozen* nam van eind december tot eind januari met 1 800 toe. Het totaal kwam hiermee op 739 300. De toename in januari volgt op een periode vanaf juli 1985, waarin de seizoengecorrigeerde werkloosheid voortdurend afnam. Het aantal openstaande aanvragen bedroeg eind januari 25 700; dit betekent een daling van 900 ten opzichte van december.

Tussen december 1984 en december 1985 daalde het aantal *werkloosheidsuitkeringen* met 4%. Gemiddeld in het jaar 1985 lag het aantal uitkeringen uit hoofde van WW, WWV en Rww 1% lager dan in 1984. De daling van de gemiddelde geregistreerde werkloosheid over 1985 was groter (-7%).

De *ANP-CBS beursindex* van januari bereikte een niveau van 259,3, een stijging van 17,4 punten ten opzichte van december. Vergeleken met januari 1985 was de toename 36%.

In januari werden 370 *faillissementen* uitgesproken. Vergeleken met dezelfde maand een jaar daarvoor betekent dit een daling van 34%.

Tabel 1. Kerngegevens recente ontwikkelingen in Nederland

Procentuele mutaties t.o.v. dezelfde periode het jaar daarvoor, tenzij anders aangegeven

	1979/83 gemidd.	1984	1985	1985						1986					
				4 ^e kw.	1 ^e kw.	2 ^e kw.	3 ^e kw.	4 ^e kw.	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.
1. VOLUME GEGEVENS															
<i>Productie in de nijverheid</i>															
Nijverheid (excl. bouwnijverheid)	-1	5	3	2	6	3	0	3	2	1	-1	2	9	-1	
Delfstoffenwinning	-6	2	8	-6	12	2	-6	17	-9	-4	-5	5	38	7	
Industrie	0	6	2	4	4	3	2	0	4	2	0	2	1	-3	
Voedings- en genotmiddelenindustrie	2	3	1	3	3	3	0	2	2	-2	0				
Textiel-, kleding- en lederindustrie	-4	0	1	-3	1	2	1	5	2	-1					
Papier- en grafische industrie	-1	4	3	4	5	4	4	3	7	2	3	2			
Aardolie-industrie	-9	9	-5	4	-6	-13	-3	-1	-4	-4	3				
Chemische industrie	2	8	2	4	3	0	3	0	5	5	-1	3	1	-5	
Rubber- en kunststofverw. industrie	5	7	5	7	4	11	1	3	0	1					
Hout- en bouwmaterialenindustrie	-5	1	2	-2	-8	3	5	8	3	5					
Basismetalenindustrie	-1	15	-4	5	4	-11	-3	-6	1	-6	-9	2		-12	
Elektrotechnische industrie	2	8	6	5	7	13	6	-2	9	9	2	-1	-6	1	
Rest metaal- en overige industrie	-1	6	2	6	6	3	1	3	0	0					
Openbare nutsbedrijven	2	5	2	2	9	0	-4	1	1	-6	-6	-2	9	-5	
Bouwnijverheid: begonnen woningen	3	-5		-12	-28	-9	7								
<i>Buitenlandse handel (goederen)</i>															
Invoer, totaal	-1	7	6	6	8	4	7	5	11	2	10	4	3	7	
Grondstoffen en halffabrikaten	-2	12		9	6	-1	6		8	-1	10	3	1		
Consumptiegoederen	-1	2		8	5	1	4		7	-2	7	4	1		
Investeringsgoederen	-3	14		7	14	20	5		14	4	-1	-3	9		
Algemene goederen	3	-15		-13	18	23	28		29	29	25	20	15		
Uitvoer, totaal	2	6	5	7	6	5	7	2	12	2	8	-1	-2	11	
Onbewerkte agrarische producten	5	5		15	12	16	5		23	-6	2	-5	-13		
Delfstoffen	-8	-2		-13	9	1	-10		-19	-13	-2	-3	59		
Fabrikaten	2	7		8	5	5	9		14	4	9	-1	-6		
Voedings- en genotmiddelen	5	6		10	8	2	4		11	2	1	0	-7		
Textiel en kleding	-2	11		15	10	5	12		15	23	2	9	1		
Aardolieproducten	-1	1		0	-3	3	8		15	-8	19	8	0		
Chemische producten	3	9		6	5	2	9		8	9	10	-5	-10		
Metaalproducten	3	9		11	7	9	11		19	6	8	-4	-7		
Overige fabrikaten	1	8		10	8	4	13		17	9	12	-1	-3		
<i>Consumptieve bestedingen van gezinnen</i>															
Binnenlandse consumptie, totaal	-1	-1	1	-1	0	1	1	3	2	3	-2	3	4	1	
Voedings- en genotmiddelen	0	-4	0	-3	-1	0	0	2	0	3	-4	4	3	-2	
Duurzame consumptiegoederen	-4	-2	2	-1	-1	2	3	5	5	9	-4	5	5	4	
Textiel, kleding, schoeisel e.d.															
Huish. artikelen en woninginrichting															
Transportmiddelen															
Rest duurzame consumptiegoederen															
Overige goederen en diensten	0	1	1	0	1	0	0	2	1	1	0	1	4	1	
Huur, verwarming, verlichting en water															
Rest overige goederen en diensten															
<i>Investerings in vaste activa</i>															
Bruto investeringen, totaal	-4	4		7	-3	3	6								
Bedrijven	-5	4		8	-1	3	6								
Nijverheid	-6	15		18	14	16	12								
Exploitatie van woningen	-3	2		3	-19	-2	-2								
Overige bedrijven	-4	-2		4	4	-2	10								
Overheid	-2	6		4	-16	0	5								
2. PRIJZEN															
Producentenprijzen landbouw, tot. afzet	1	3		-5	-3	0	0		0	0	-2	-5	-1		
Producentenprijzen industrie, tot. afzet		5,6		4,2	3,9	2,5	0,0		1,0	0,1	-0,9	-1,8			
Ruilvoet, unit value (goederen)	0	2	0	2	-2	-1	2	2	1	3	2	2	2	4	
Invoerprijzen, unit value	8	6	2	4	6	5	0	-4	2	0	-1	-3	-4	-5	
Uitvoerprijzen, unit value	8	8	2	6	4	4	2	-2	3	3	1	-1	-2	-2	
Prijzen gezinsconsumptie (werknemers)	5,6	3,3	2,3	3,0	2,3	2,5	2,3	1,7	2,3	2,3	2,3	1,9	1,7	1,7	1,3
Regelingslonen particulier bedrijf		0,3	1,0	0,3	0,7	0,8	1,2	1,3	1,1	1,1	1,2	1,3	1,3	1,2	
Regelingslonen overheid		-1,4	-1,0	-1,4	0,0	-0,1	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	
Dollarkoers, contante notering	9	12	4	15	21	14	-3	-15	2	-4	-6	-14	-13	-19	-23
3. OVERIGE INDICATOREN															
Consumentenvertrouwen ¹ (in %)		-22	-4	-20	-7	-10	0	3	0			3		12	
ANP-CBS beursindex	10	27	29	25	22	32	35	30	43	34	28	22	32	35	36
Uitgesproken faillissementen	22	-19	-13	-14	-16	-9	-16	-12	4	-31	-17	-13	-12	-12	-34
<i>Conjunctuurtest industrie</i>															
Bezettingsgraad (in %)		83	85	83	85	85	84	84							
Orderpositie (1984=100)		100	105	101	102	104	107	107	107	107	107	106	107	108	
Beoordeling orderontvangsten ¹ (in %)		-11	-9	-12	-6	-9	-10	-9	-8	-14	-9	-8	-9	-9	
Beoordeling voorr. eindproducten ¹ (in %)		9	4	7	3	3	3	5	3	3	2	4	7	4	
<i>Arbeidsmarkt</i>															
Werkzame personen in de industrie		-3	-3	-1	0	1	1								
Aantal werkloosheidsuitkeringen		33	7	-1	4	1	-1	-3	-4	-1	-3	-4	-4	-3	-4
Geregisteerde werklozen² (x 1000)	508	822	761	791	781	768	760	741	763	763	753	746	741	738	739
Openstaande aanvragen ² (x 1000)	33	15	25	18	21	23	27	27	26	26	28	27	26	27	26
<i>Geld en krediet</i>															
Spaartegoeden		8	3		4	5	4		5	4	4	4			
Verstrekt consumptief krediet		-6	0		6	-3	9	18	14	15	28	7	4		
Binnenlandse liquiditeitenmassa		7	8		8	9	9	6	7	6	6	9	8		
Geldhoeveelheid		6	4		5	7	6	7	7	8	7	7	7		
Secundaire liquiditeiten		10	13		12	11	12	5	6	4	6	12	10		
Daggeldmarkrente (in %)		8,7	5,8	6,3	5,7	6,4	6,9	6,1	5,8	6,6	5,7	5,9	5,8	5,8	5,7
Rendement op staatsobligaties (in %)		9,7	8,0	7,3	7,4	7,7	7,4	7,0	7,0	7,1	6,9	6,9	7,0	6,9	6,8

¹ Saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal.

² Seizoengecorrigeerde cijfers.

Tabel 2. Recente ontwikkelingen in het buitenland

	1984	1985	1984				1985				1986		
			4 ^e kw.	1 ^e kw.	2 ^e kw.	3 ^e kw.	4 ^e kw.	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
Productie nijverheid¹ (volume)	% mutatie t.o.v. dezelfde periode het jaar daarvoor												
Bondsrepubliek Duitsland	3		4	4	8	6		9	3	7	5	6	
België	2		1	1	3	1		3	-1	1			
Frankrijk	2		1	-1	1	1		1	3	1	1	4	
Verenigd Koninkrijk	1		-1	2	6	5		5	4	6	6	8	
Italië	3		2	3	3	0		1	-2	0	0	4	
Verenigde Staten	12	2	7	4	2	1	2	0	1	2	2	1	2
Japan	11		11	6	6	5		6	4	4	2	0	
Buitenland (gewogen) ²	3		2	2	5	4		5	2	4			
Nederland	5	3	2	6	3	0	3	2	1	-1	2	9	-1
Bruto investeringen in vaste activa (volume)	% mutatie t.o.v. dezelfde periode het jaar daarvoor												
Bondsrepubliek Duitsland	1		1	-7	1	1							
Frankrijk	-2		-3	-3	-1	1							
Italië	4		5	5	6	4							
Verenigd Koninkrijk	8		6	10	-4	-2							
Verenigde Staten	18	7	13	10	7	6	6						
Japan	5		6	5	4	5							
Europese Gemeenschap	2		2	-1	1	1							
Nederland	4		7	-3	3	6							

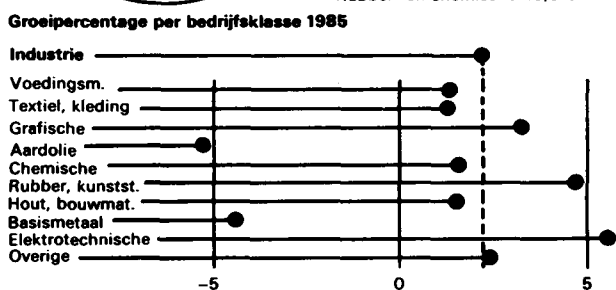
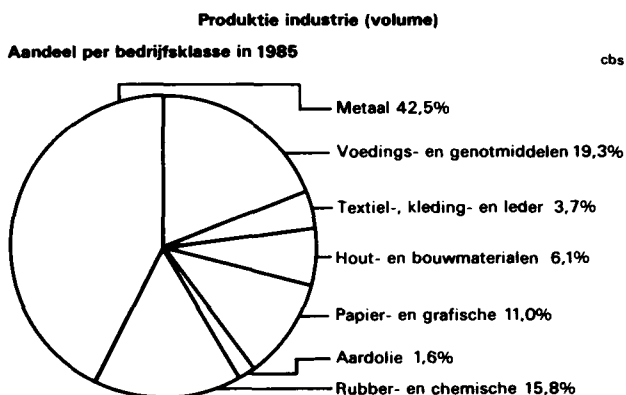
Bron: Eurostat en OECD.

¹ Excl. Bouwnijverheid.

² Het gemiddelde van de 6 belangrijkste exportlanden, gewogen met hun aandeel in de Nederlandse export in 1984.

Focus: Productie

Het volume van de gemiddelde dagproductie in de industrie lag in december 1985 op een niveau dat 3% lager was dan in de overeenkomstige maand van 1984. Bij de berekening van de gemiddelde dagproductie wordt in het algemeen gecorrigeerd voor vaste vrije dagen, zoals zaterdag, zon- en feestdagen. Eind december zijn veel bedrijven nog op andere dagen gesloten geweest. Dit is niet in de berekening van de gemiddelde dagproductie verdisconteerd, maar het is mede van invloed geweest op de productie-ontwikkeling.

Het terugvallende cijfer van december resulteerde in een productie over het vierde kwartaal die nagenoeg op hetzelfde niveau lag als in de laatste drie maanden van 1984. De trend van afnemende groeipercentages per kwartaal wordt hiermee voortgezet. In het eerste kwartaal van 1985 steeg namelijk het volume van de industriële productie ten opzichte van het overeenkomstige kwartaal van het voorgaande jaar met 4%. In het tweede kwartaal nam dit groeipercentage af tot 3%, in het derde kwartaal slonk het accres tot 2%.

De gemiddelde groei van het volume van de industriële productie in 1985 bedroeg ruim 2%; dit cijfer blijft ver achter bij de 6% stijging in 1984. De elektrotechnische industrie kende de grootste stijging (6%), het productievolume van de rubber- en kunststofverwerkende industrie nam met 5% toe. De totale metaalindustrie groeide met 3%. De basismetaalindustrie daalde daarentegen met 4% na een groei van 15% in 1984. De chemische industrie kende over 1985 een groei van 2% na een stijging van 8% over 1984. Het productievolume in de aardolie-industrie daalde (-5% t.o.v. 1984).

De delfstoffenwinning kende over 1985 een sterke groei (8%); de stijging over 1984 was veel geringer (2%). Mede als gevolg van de gestegen aardgasproductie steeg het productievolume van de nijverheid (excl. bouwnijverheid) in 1985 sterker dan dat van de industrie. De groei van de productie in de nijverheid bedroeg 3%.

In 1984 was de productiegroei van de nijverheid in Nederland groter dan de gemiddelde groei van onze belangrijkste handelspartners (zie tabel 2). In de Verenigde Staten en in Japan steeg het productievolume in 1984 nog sterker (12% resp. 11%). In de loop van 1985 wijzigde dit beeld. Vergelijken met onze belangrijkste handelspartners realiseerde Nederland in het tweede en derde kwartaal van 1985 juist lagere groeicijfers. Het Verenigd Koninkrijk en de Bondsrepubliek Duitsland kenmerkten zich in 1985 door relatief hoge groeicijfers; deze landen kenden, als enige van de in tabel 2 genoemde landen, een groei die boven het gemiddelde groeicijfer van 1984 ligt. De groei in de Verenigde Staten daalde in de eerste drie kwartalen van 1985.